
Glædelig Pinse

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Glædelig Pinse

4

Glædelig Pinse

Glædelig Pinse

Glædelig Pinse

Jp.d.28.5.39[1]

HVIS MAN SKULDE nævne en dansk Pinesalme, saadan rigtig keredansk, saa er jeg ikke sikker paa, at det blev ”I al sin Glans nu straalers Solen, Livslyset over Naadestolen, nu kom vor Pinseliljetid...” eller ”Apostlene sad i Jerusalem og bieder paa Herrens Time...” eller nogen af de andre dybe og skønne Kvad, der i Salmebogen er rubriceret ind under ”Den Helligaand”.

Det kunde gaa saadan, at man i Stedet for at søge til Kingos og Grundtvigs voldsomme Vejrdrag følte sig mest paa hjemlig Grund i Nærheden af Brorsons muntre Aandedræt. ”Op, al den Ting, som Gud har gjort!” nynner Brorson og slaar smilende ud med Haanden, og inden vi ved af det, staar vi i den danske Skærsommer paa dens lifligste Sted, som er Grøftekanten - og Skoven og, maaske allermest, Engen, der næsten umærkeligt glider over i Fjord eller Sø.

Pinsen er jo Festen for den hellige Aands Udgydelse over Apostlene; men vi træder vist ikke Peter og Johannes og Paulus paa Ligtorne, om vi tillader os den Løssluppenhed at tilkende ogsaa Stær og Lærke Apostelnavn. Det fortælles, at Bjørnstjerne Bjørnson engang ved Sommersynet af den danske Bøgeskov brast i Graad, saa han længe ikke kunde tale. Mon det ikke er sket for mange af os ved een eller flere Lejligheder, at Naturen har overvældet os, saa vi syntes, den bragte os Budskab fra den Største og alle vore Ord blev smaa og latterlige og ikke til at slippe løs overfor den Eviges Tale?

Mærkeligt, at Ordet *evig* melder sig næsten selvfølgelig, naar det er den korte og lune-fulde danske Sommer, Tanken gaar til! Og dog er det saa. Naar Vinteren himler hen over den lammede Sø og de sovende Enge, kvier Hjertet sig ved at kalde denne livløse Majestæt for Evighed, skønt dens Tavshed og Ubevægelighed kunde tilskynde til det. Men naar Vibens Skrig atter lyder over de tøndede Totter, da lysner der en varm Iling gennem Blodet.: Foraaret skriger derinde, det kendte Skrig, den samme Jubel, Livet er uforanderligt, som Døden er det, Evigheden er selve Kampen mellem de to.

Men naar saa Sommeren har sejret - naar al den Ting, som Gud har gjort, staar op for at prise ham, naar selv det mindste Græs er et Under saa stort, at jeg ikke kan komme dets Hemmelighed nærmere end ved at kaste Lup og Kniv fra mig og nøjes med at bøje mig; naar Skoven toner af de fjedrede Strubers Lykke og Engenes Guld beskygges af kaade Vingekast; naar de nyudklækkede Smaafisk, holdende sig til det lave Vand, hvor de vaagnede til Live, staar eller jager i Stimer med de runde Munde lukkende og aabnende sig i bestandig og velsignet Appetit; naar Dagen i al sin Herlighed ligesom dvæler paa Dørtærskelen og opgiver at gaa og vender tilbage efter et Øjeblik at have spillet med de tusinde blege Stjerner i den lyse, korte Nat, ja, da er Døden afmægtig, da er Livet det eneste evige, da træder ogsaa Glædens Kirtler i Mennesket i Funktion, ogsaa det maa hæve sin Stemme og

synges til Livets Pris, det Liv, der i sin Magt og Rigdom og Godhed og Visdom kun kan stamme fra ham, der holder alle Kilder i sin Haand - og hør saa i den stille, lune Stjernenat, naar den sidste Tone af Menneskets Lovsang er sunget ud, da svarer et Ekko ovenfra, fra de Salige deroppe, de synger Amen til Nationernes Hyldest til Gud.

Ængstelige Kristne vil naturligvis indvende, at den tredie Trosartikel har intet at skaffe med denne helt hedenske Naturbegejstring eller, om man vil, Naturbesættelse. De tager fejl. Overhovedet er Ængstelighed, som regnes for en kristelig Kardinaldyd, kun af Djævelen udgivet som saadan. Kristendom er Gaapaahumør og Eventyrlyst. Mesteren selv gemte sig ikke i Galilæa Huler, men drog udæskende til Jerusalem lige ind i Løvens Gab. Paulus er lige skabt til at gaa ind i raske Drenges Røver- og Soldaterleg. Karl den Store. Absalon. Christian den Fjerde Niemøller. Kristne er ikke fortrinsvis Folk med Filipenser. Morten Luther havde det morsomme Udtryk for at slaa sig løs: At ærgre Djævelen.

Man kan sætte Sagen paa Spidsen (der staar den ofte tydeligst) og sige, at det, Kristus vilde til Livs, var Patentreligionen, det, han gav sit unge, sunde, glade Liv for paa Golgata Rettersted, det var for at stifte en Verdslighedens Religion, han vilde rive Gud ud af Hænderne paa Systematikerne og Dogmefabrikanterne og give ham tilbage til Livet, han raabte til dem: "Han er ikke Paragraffernes, men Liljernes og Lærkernes Gud!" Og de skreg tilbage: "Paa Korset med denne Fraadser og Vindrunker!" De hængte ham paa det døde Paragraftegn, Dødens Gerning var deres, men Livets Gerning var Guds, og han gav ham Livet tilbage, ikke med et andet Paragraftegn, nej, han lod selve Solen kalde ham op. Jesu Kristi Opstandelse er ikke et nyt Dogme til at vride ulykkelige Hjerneceller itu paa; kan du ikke have med den at gøre, saa misbrug den for Guds Skyld og for din egen ikke til at ville tvinge dig til det; men kan du ikke undvære den - lyksaligt, se, da er den dig givet.

Den tredie Trosartikel, Helligaanden, den kristne Pinse, betyder da, set fra denne Side, at vore Hjerter faar Lov til at faa Ret, naar de drømmer sig bort i Sommerens Salighed og synes, at kun Livet er evigt, for det stammer fra Gud, og kun det stammer fra Gud. Helligaanden, det er Jesu Aand. Det er den Aand, der giver os Kristne, som mere end nogen andre levende Væsner under Stjernerne har Øjet skarpt for Djævelens Vid og Vælde, Lov til dog at fastholde, at Gud er Himlens og Jordens Skaber og stadig at træffe paa denne Jord, ogsaa udenfor de Stenhuse, som hans Tjenere har opført for ham. Den Helligaands Udgydelse over Apostlene fandt Sted dengang for de Aarhundreder siden, som et pludseligt Krafttilskud; "et Lys gik op for dem"; moderne talt: Det var, som et elektrisk Stød gennemjog dem, det bruste dem for Ørene, det glødede for deres Øjne, det brændte dem paa Tungen. Hvilket? At Gud var Jesu Gud, at Himlens og Jordens Skaber var deroppe, men ogsaa stadig hernede, var virksom i Sol og i Bølge, i Blomst og i Fugl, og fra nu af paa særlig Maade vilde være virksom i dem.

Men Pinsen er ikke blot noget dengang, Pinsen er stadig iblandt os, den hellige Aand udgydes over Mennesker, hvem Budskabet om Livets Gud kommer til at brænde paa Tungen, men den samme hellige Aand udgydes ogsaa over de Apostle, der i deres barnlige Farveskær over Jordan, i deres kaade Elskovsleg under Himlen priser Livets hellige Navn. Bøgen løfter sin grønne, værdige Tempelkuppel over Havens andre Træer, Egen strækker

sin knudrede Arm hen langs med dens Runding og fanger Solnedgangens gule Styrke i sit sene Udspring, Gøgen kukker og skratter i Hyldens duftende, mystiske Mørke, Rørdrummen mumler sin dybe Besværgelse nede fra Fjorden, Gravanden rabler sin hæse Latter af sig ude i Søen, og Aftenens Looping-the-loop-Flyver Horsgummen, lader Vinden stortromme mod sine Halefjer paa sin hovedkuls Himmelflugt over Engen. Selv staar jeg taus. For hvad skal jeg sige? Mine Ord vil ikke meget sige: O Gud, hvor er din Visdom stor, din Godhed, Kraft og Rige!

Op, stemmer alle Folk paa Jord med Frydetone sammen: Halleluja, vor Gud er stor! Og Himlen svare: Amen!

Kaj Munk